100 jaar kinderrechter (R&P nr. PFR8) 2022/17

V.17 De kinderrechter, de Raad voor de Kinderbescherming en het vreemdelingenrecht

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661793:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

V.17.0 InleidingV.17.1 InleidingV.17.2 Belang van het kindV.17.3 De OTS en het beleidskaderV.17.4 RaadsrapportagesV.17.5 Vrijwillig en gedwongenV.17.6 Conclusie en aanbeveling

---

100 jaar kinderrechter (R&P nr. PFR8) 2022/17.0

V.17.0 Inleiding

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661640:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel

Adour (10 jaar) woont met zijn ouders en zijn oudere zus in een asielzoekerscentrum (AZC). Ze komen uit Irak en zijn zes jaar geleden naar Nederland gekomen. Sindsdien proberen ze in Nederland een verblijfsvergunning te verkrijgen, maar zonder succes. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de vreemdelingenrechter hebben beslist dat ze geen recht op verblijf hebben en binnen 28 dagen het land moeten verlaten. Na de afwijzing van de IND wordt het dossier van Adour en zijn familie overgedragen aan de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V). Deze start het vertrektraject. Er zijn veel zorgen over het gezin. Ze hebben veel spanning en angst in verband met het ontbreken van een verblijfsstatus en het vertrektraject. Adour laat veel gedragsproblemen zien en zwerft in de avond nog op straat. Er is een vermoeden van ADHD. Moeder slaat Adour uit pedagogische onmacht. Ouders liggen de hele dag op bed en zijn psychisch overbelast. Veilig Thuis is door het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) ingeschakeld en deze meldt bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De RvdK verzoekt na raadsonderzoek een ondertoezichtstelling (OTS) en een machtiging uithuisplaatsing (MUHP) in een pleeggezin bij de kinderrechter. De kinderrechter spreekt de OTS voor de duur van twaalf maanden en een MUHP in een voorziening voor pleegzorg voor de duur van zes maanden uit.

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

V.17.1 Inleiding

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661756:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Sinds de herziening van de OTS in 1995 is de rol van de kinderrechter veranderd in een lijdelijke rol en is hij[1] niet meer belast met de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen. Desondanks wordt verwacht dat hij kennis heeft van de uitvoering en de pedagogiek en is hij daarmee steeds meer een specialist geworden. De kinderrechter komt in aanraking met andere rechtsgebieden en zal daarvan ook enige kennis moeten hebben. In een zaak zoals die van Adour is meer dan enige kennis van het vreemdelingenrecht noodzakelijk. Het is vereist dat de kinderrechter weet wat de procedures en regelgeving rondom het vreemdelingrecht inhouden. Dit heeft ermee te maken dat beslissingen in het vreemdelingenrecht gevolgen kunnen hebben voor het jeugdrecht en andersom. Een bekend voorbeeld is de zaak van de Armeense kinderen waar deze samenloop duidelijk naar voren kwam.[2] Een ander voorbeeld is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam uit 2013.[3] De rechtbank had voor de behandeling van een OTS-verzoek, dat normaliter enkelvoudig wordt afgedaan, een meervoudige kamer gevormd waaraan twee kinderrechters met een vreemdelingenrechtelijke achtergrond deelnamen. De rechtbank oordeelde dat een OTS nodig was voor een minderjarige vanwege psychische en fysieke problematiek die voortkwam uit huiselijk geweld en de dreiging van uitzetting naar het land van herkomst. Op grond van de OTS kregen de minderjarige en de moeder vervolgens een verblijfsvergunning. In deze zaak woog de kinderrechter de vreemdelingenrechtelijke consequenties mee bij het opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel. Door de vreemdelingenrechter werd rekening gehouden met de kinderbeschermingsmaatregel.[4] Ondanks dat er ook kritiek was op deze beslissing, omdat het jeugdrecht het vreemdelingenrecht volgens critici zou hebben *overruled*, was de combinatie van kennis bij de rechters van toegevoegde waarde.

Dat een vreemdelingenrechter of een kinderrechter met vreemdelingenrechtelijke expertise onderdeel is van de meervoudige kamer, betekent niet dat de kinderrechter op de stoel van de vreemdelingenrechter moet gaan zitten. De kinderrechter zal conform art. 1:255 BW moeten toetsen aan de gronden van de OTS. Een OTS kan worden uitgesproken indien sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging bij het kind, de noodzakelijke zorg niet of onvoldoende wordt geaccepteerd en de verwachting is dat ouders de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging binnen een voor het kind aanvaardbare termijn weer kunnen dragen.[5] Onder de aanvaardbare termijn wordt verstaan de periode van onzekerheid over de vraag in welk gezin het kind zal opgroeien, die het kind kan overbruggen zonder verdergaand ernstige schade voor diens ontwikkeling op te lopen. Wat voor een minderjarige een redelijke termijn is, is afhankelijk van zijn leeftijd en ontwikkeling. De ernstige ontwikkelingsbedreiging kan voor een OTS niet louter ontstaan uit problematiek in verband met het ontbreken van een verblijfsstatus. Er moet daarnaast ook sprake zijn van problematiek bij het kind zelf (ontwikkelingsproblematiek, kindfactoren) en/of opvoedproblematiek bij de ouders (pedagogische onmacht van ouders of ouders zijn handelingsverlegen, bijvoorbeeld onvoldoende sensitief en responsief) om van een ernstige bedreiging in de ontwikkeling te spreken conform art. 1:255 Burgerlijk Wetboek.[6] Zoals bij Adour, hij heeft veel spanning en angst in verband met het ontbreken van een verblijfsstatus en het gedwongen vertrek, maar heeft ook gedragsproblemen en ADHD en er is pedagogische onmacht bij moeder. Soms is het lastig te achterhalen of de problematiek voortkomt uit de onzekerheid en spanningen die de onzekere toekomst met

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

zich meebrengt of dat deze problematiek er ook zou zijn zonder deze vreemdelingenrechtelijke factoren. In de praktijk is het vaak een opeenstapeling van problematiek.

Het is aan de RvdK die de OTS bij de kinderrechter verzoekt om duidelijk de gronden van de OTS in zijn raadsrapportages te onderbouwen en te omschrijven wat de doelen en middelen van de OTS zijn. De RvdK is op grond van art. 1:239 BW bevoegd op te treden voor minderjarige vreemdelingen, ongeacht de verblijfstatus. Vanuit het perspectief van het belang van kinderen vindt de RvdK het onwenselijk dat de kinderrechter een OTS uitspreekt en hiermee gedwongen hulp oplegt die in Nederland uitgevoerd wordt, terwijl op datzelfde moment de vreemdelingenrechter bekrachtigt dat hetzelfde kind Nederland moet verlaten. Kinderen moeten niet in onzekerheid leven en hun perspectief, of dat nu in Nederland of elders is, moet steeds duidelijk zijn.[7] Continuïteit in opvoeding en verzorging en 'stabiliteit in levensomstandigheden' zijn basisvoorwaarden voor een onbedreigd opgroeien. Meerdere wisselingen kunnen het kind kwetsbaarder maken. De aanvaardbare termijn van het kind loopt bijna nooit synchroon met de vreemdelingrechtelijke termijnen. Om tot een duurzaam perspectief voor kinderen te komen, is afstemming en overleg tussen de diverse uitvoeringsorganisaties van het Ministerie van Justitie en Veiligheid nodig. Om die reden zijn de RvdK, IND en DT&V een 'Samenwerkingsverband Kinderen In het Vreemdelingenbeleid' (SKIV) met elkaar aangegaan. Met de samenwerking wordt beoogd het belang van het kind in vreemdelingrechtelijke procedures zo zorgvuldig mogelijk te wegen en duurzame oplossingen voor een stabiel toekomstperspectief van het kind te vinden. Onderdeel van deze samenwerking is het beleidskader kinderbeschermingsmaatregelen.[8]

In deze bijdrage zal worden ingegaan op de kinderrechter in het vreemdelingenrecht, de OTS en het beleidskader kinderbeschermingsmaatregelen. Vervolgens wordt ingegaan op de raadsrapportages als deskundigenbericht voor de IND en DT&V en het onderscheid tussen gedwongen en vrijwillig kader. Ten slotte zal naast de conclusie een aanbeveling voor de kinderrechter worden gegeven.

Voetnoten

[1] Overal waar 'hij' staat, wordt ook 'zij' bedoeld.

[2] Rb Midden-Nederland 30 november 2017, ECLI:RBMNE:2017;5959. Zie voor samenloop ook J. Huijer, E. Nissen, I. Sportel, 'De samenloop van jeugdrecht en vreemdelingenrecht', *FJR* 2021/156 en E. Nissen e.a., *Jeugd(beschermings)recht en vreemdelingenrecht. Een juridisch-empirische analyse,* Den Haag: WODC 2021. In deze zaak werd de moeder uitgezet, terwijl haar kinderen in Nederland waren. Uiteindelijk kregen de kinderen op grond van de discretionaire bevoegdheid een verblijfsvergunning.

[3] Rb Amsterdam 18 december 2023, ECLI:NL:RBAMS:2013:9771.

[4] Op grond waarvan de Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid met gebruikmaking van zijn discretionaire bevoegdheid een verblijfsvergunning kon verlenen. Zie verder paragraaf 3 over het beleidskader kinderbeschermingsmaatregelen.

[5] De Hoge Raad heeft aangevuld dat de tweede rechtsgrond niet slechts ziet op de bereidheid de zorg te accepteren, maar mede op het (in voldoende mate) daadwerkelijk accepteren en benutten van die zorg. HR 16 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:218.

[6] Artikel 1:255, lid 1 BW: De kinderrechter kan een minderjarige onder toezicht stellen van een gecertificeerde instelling indien een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, en:

[7] Dit blijkt ook uit het *Best Interest of the Child-Model* (BIC) van Kalverboer en Zijlstra welke is gebaseerd op een overzichtsstudie naar beschermende en risicofactoren in de leefomgeving van het kind (Kalverboer & Zijlstra, Het belang van het kind in het Nederlandse recht; voorwaarden voor ontwikkeling vanuit een pedagogisch perspectief, SWP Uitgeverij 2006, en Zijlstra, A.E., In the Best interest of the Child: a study into a decision-support tool validating asylum-seeking children's rights from a behavioural scientific perspective, S.N.2012). Het model bestaat uit 14 opvoedingscondities die in het leven van het kind van voldoende kwaliteit moeten zijn om het kind een goede kindertijd te laten beleven en diens ontwikkeling te waarborgen, en een

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

vragenlijst, de BIC-Questionnaire (BIC-Q). Uit het onderzoek blijkt dat de omstandigheden waaronder asielzoekerskinderen in Nederland opgroeien een bedreiging voor hun ontwikkeling vormen zolang er geen besluit is genomen over hun verblijfssituatie; het ontbreekt hen aan continuïteit en stabiliteit. Asielzoekerskinderen kampen verder in ernstige mate met internaliserende problematiek (depressie, angsten, psychosomatische klachten, e.d.). Een specifieke risicogroep vormen de kinderen van 12 jaar en ouder. Doordat zij zich vaak na een langdurig verblijf in Nederland aangepast hebben aan de Nederlandse samenleving, vormt terugkeer naar het land van herkomst een bedreiging voor hun identiteitsontwikkeling.

[8] Het SKIV werkt ook samen op andere terreinen zoals het jeugdstrafrecht. In dit artikel wordt hier niet verder op ingegaan. Zie voor meer informatie het handelingsprotocol tussen de RvdK IND en DT&V: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/06/22/tk-bijlage-handelingsprotocol-tussen-de-rvdk-ind-en-dtv.

---

100 jaar kinderrechter (R&P nr. PFR8) 2022/17.2

V.17.2 Belang van het kind

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661708:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

In het jeugdrecht is het belang van het kind, op grond van art. 3 van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), altijd het eerst te wegen belang.[1] In het vreemdelingenrecht is dit belang één van de te wegen belangen in de totale belangenafweging bij de verblijfsbeslissing. De zwaarte die het belang van het kind bij de belangenafweging door de IND moet krijgen, is afhankelijk van het individuele geval en de omstandigheden die daarbij spelen. De bestuursrechter toetst enkel of de IND het belang van het kind in de motivering heeft betrokken in de algehele belangenafweging (marginale toets) terwijl de kinderrechter in civiele procedures het belang van het kind centraal zet en inhoudelijk toetst. Dit is een groot verschil tussen de rechtsgebieden zoals in de inleiding is besproken.

Voetnoten

[1] In 2019 hebben Voortman en Kuiken een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met het verankeren van het belang van het kind. *Kamerstukken II* 2015/16, 34541, nr. 2. Inmiddels is de indiening van dit voorstel overgenomen door de leden Ellemeet, Piri, Van Dijk en Teunissen, zie *Kamerstukken II* 2020/21, 34541, nr. 18.

---

100 jaar kinderrechter (R&P nr. PFR8) 2022/17.3

V.17.3 De OTS en het beleidskader

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661663:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Ten tijde van de beschikking van de rechtbank Amsterdam uit 2013 kon op grond van een OTS een verblijfsvergunning worden verleend onder de beperking ‘beschikking conform Staatssecretaris’. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid had ‘discretionaire bevoegdheid’ om een verblijfsvergunning te verlenen. Deze bevoegdheid is per 1 mei 2019 afgeschaft. In oktober 2019 trad vervolgens het beleidskader ‘kinderen met een beschermingsmaatregel’ in werking. [1] Dit beleidskader, opgesteld in samenwerking met SKIV, bepaalt in welke situaties een (tijdelijke) verblijfsvergunning kan worden verleend aan een minderjarige vreemdeling waarvoor een kinderbeschermingsmaatregel is uitgesproken door een kinderrechter. Of de minderjarige vreemdeling in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning wordt onder andere bepaald door de zwaarte, de duur en de overdraagbaarheid van de opgelegde kinderbeschermingsmaatregel. De DT&V onderzoekt of de benodigde hulpverlening van de OTS overdraagbaar is. Van overdraagbaarheid is onder andere sprake indien het land van herkomst een EU-land betreft, dan wel een land waar de vreemdeling zich als eerste had geregistreerd voor een asielaanvraag (Dublin-claim[2]) of dat is aangesloten bij het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996. Er wordt dan vanuit gegaan dat de OTS ook in dat land uitgevoerd kan worden.

Het beleidskader is opgenomen in de Vreemdelingencirculaire (Vc), en ziet toe op de kinderbeschermingsmaatregelen OTS en gezagsbeëindiging (GZBM) maar niet op voogdij. Een voogdijmaatregel wordt verzocht indien sprake is van een gezagsvacuüm of indien de gezagsdrager in de tijdelijke onmogelijkheid verkeert het gezag uit te oefenen. Paragraaf B8/13.1 Vc bepaalt dat de IND een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd (tijdelijk humanitair) aan een minderjarige vreemdeling verleent die door de kinderrechter één jaar onder toezicht is gesteld, als uit advies van de DT&V blijkt dat de OTS niet overdraagbaar is aan het land van herkomst of een ander land waarvan kan worden aangenomen dat toegang wordt verleend. Een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd (tijdelijk humanitair) wordt ook verleend aan een minderjarige vreemdeling die gedurende een aaneengesloten periode van in totaal anderhalf jaar onder toezicht staat waarbij de OTS overdraagbaar was, maar waarbij de geplande overdracht niet heeft plaatsgevonden (paragraaf B8/13.4 Vc). Daarnaast kan de minderjarige een vergunning regulier bepaalde tijd onder de beperking niet-tijdelijke humanitaire gronden krijgen als het gezag van de ouder(s) is beëindigd en een voogd is benoemd (paragrafen B9/16.1 en 16.2 Vc) of als de minderjarige gedurende één jaar in het bezit is geweest van een verblijfsvergunning onder de beperking ‘tijdelijke humanitaire gronden’, hij nog steeds onder toezicht staat en de OTS nog steeds niet kan worden overgedragen (paragraaf B9/16.5 Vc). Gezinsleden, waaronder de juridische ouder(s) met gezag van het onder toezicht gestelde kind en de minderjarige broers en zussen die feitelijk behoren tot het gezin, krijgen in principe een verblijfsvergunning (art. 3.13, tweede lid, Vreemdelingenbesluit en paragrafen B8/13.9 en B9/16.6 Vc). De gezinsleden van de minderjarige vreemdeling, over wie het gezag van de ouders is beëindigd, komen niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning voor verblijf bij de minderjarige vreemdeling, tenzij weigering van verblijf aan de gezinsleden een schending van art. 8 EVRM oplevert (paragrafen B9/16.4 en B7/3.8 Vc).

Naast het beleidskader in de Vc, heeft SKIV ook procesbeschrijvingen[3] opgesteld, waaronder de ‘Procesbeschrijving Kinderbeschermingsmaatregel (ondertoezichtstelling) binnen de Vreemdelingenketen’. Het proces bepaalt dat de RvdK de DT&V en IND informeert indien er een OTS is uitgesproken voor een minderjarige vreemdeling zonder verblijfstatus en die in dat kader bekend is bij de IND. Dit zal het geval zijn indien de vreemdeling is uitgeprocedeerd of nog in procedure is voor een verblijfsvergunning. Indien er een aanvraag tot een verblijfsvergunning is ingediend op grond van het beleidskader, dan zal de IND de DT&V verzoeken om een advies over de overdraagbaarheid. DT&V stelt vast of de benodigde hulpverlening overdraagbaar is en wat het huidige perspectief op terugkeer is. Na ontvangst van het advies van de DT&V, zal de IND beslissen of een vergunning verleend kan worden op grond van het beleidskader.

Adour komt uit Irak. Dit is een land dat niet is aangesloten bij o.a. het Haags Kinderbeschermingsverdrag[4] en het interstatelijk vertrouwensbeginsel geldt dan ook niet. Indien een aanvraag wordt gedaan voor een verblijfsvergunning op grond van het beleidskader, zal de DT&V

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

onderzoeken of de hulp voor de minderjarige ook in Irak aanwezig is. De DT&V gebruikt daarvoor de door de RvdK gestelde doelen en middelen OTS om de ernstige ontwikkelingsbedreiging af te wenden in het raadsrapport. Dit kan bijvoorbeeld gedragstherapie en hulp voor ADHD zijn. Ook zal bekeken worden of er pleegzorg mogelijk is. De vraag is of deze hulp en zorg in Irak aanwezig is. Indien de DT&V concludeert dat de benodigde zorg en hulpmiddelen niet overdraagbaar blijken, zal zij dat terugkoppelen aan de IND. De IND zal op basis van het beleidskader overgaan tot het verlenen van een verblijfsvergunning, behoudens contra-indicaties. Adour is uit huis geplaatst. De aanvaardbare termijn heeft een duur van zes maanden. Daarna moet er duidelijkheid komen over zijn perspectief. Indien het in zijn belang is dat hij in het pleeggezin blijft, dan zal de RvdK onderzoek doen naar gezagsbeëindiging. Dit heeft vreemdelingenrechtelijke consequenties.

Voetnoten

[1] *Stcrt.* 2019/52982.

[2] De Dublin-claim is een begrip uit het Europese asielrecht voor de behandeling van asielaanvragen op grond van het Vluchtelingenverdrag. Op grond van de Dublin-conventie uit 1990 en de daarop volgende Dublinverordening die sinds 2003 van kracht is, beide regelingen voor de beoordeling welke staat in Europa verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek, wordt er in het asielrecht van de EU-staten naar gestreefd dat een asielzoeker zijn asielaanvraag in één EU-land behandeld krijgt. Indien op grond van de daartoe opgestelde regels een andere staat verantwoordelijk zou zijn voor een asielverzoek dan Nederland, dan kan Nederland een verzoek indienen bij dat andere land om overdracht, zonder dat Nederland het betreffende asielverzoek in behandeling hoeft te nemen. Deze zogeheten Dublin-claim moet dan wel door dat andere land worden geaccordeerd, waarna overdracht van betreffende asielzoeker kan plaatsvinden.

[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/22/tk-lijst-van-vragen-en-antwoorden-vreemdelingenbeleid.

[4] Het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, oftewel het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996.

100 jaar kinderrechter (R&P nr. PFR8) 2022/17.4

V.17.4 Raadsrapportages

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661639:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Het raadsrapport in een beschermingsonderzoek wordt opgesteld ten behoeve van de kinderrechter. Indien er een aanvraag voor een verblijfsvergunning ligt, kunnen de IND en de DT&V een deel van het raadsrapport gebruiken ten behoeve van de vreemdelingenrechtelijke procedure. De DT&V gebruikt het raadsrapport (de aard van de maatregel, de duur van de OTS, de omschrijving van de doelen en middelen die worden ingezet om een ontwikkelingsbedreiging af te wenden) om te beoordelen of deze middelen ook aanwezig zijn in het

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

land van herkomst en of de benodigde hulpverlening in de OTS overgedragen kan worden. De IND kan het rapport GZBM gebruiken bij toetsing van de verblijfsaanvraag van ouders op grond van art. 8 EVRM. Het is van belang dat het rapport van de RvdK dan ook helder en bruikbaar is voor de IND/DT&V, zodat dit als deskundigenbericht gebruikt kan worden. Het bestuursrecht (vreemdelingenrecht) hanteert andere uitgangspunten dan het jeugdrecht. Ingevolge art. 3:2 Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) moet het deskundigenbericht bij de totstandkoming zorgvuldig en naar inhoud inzichtelijk en concludent zijn. SKIV heeft daarom een richtlijn deskundigenadviezen opgesteld.[1] De richtlijn geeft handvatten aan de RvdK om zijn kinderbeschermingsrapportages in een raadsonderzoek naar een minderjarige zonder verblijfsstatus op een zodanige wijze op te stellen zodat deze ook bruikbaar zijn voor de IND en DT&V; onder andere dat naast een duidelijke omschrijving van de doelen en middelen van de OTS de conclusies en pedagogische begrippen duidelijk omschreven worden. Bijvoorbeeld wanneer de RvdK benoemt dat er bij een kind sprake is van specifieke ontwikkelingsproblematiek, dan zal de RvdK daarbij zo concreet mogelijk moeten omschrijven hoe zich dat bij het kind uit, welk gedrag gezien wordt en wat dit gedrag betekent voor de aanpak die het kind nodig heeft. De RvdK gaat niet over terugkeer en of het kind in Nederland moet blijven, maar kan wel aangeven, dat een wisseling van verblijfplaats schadelijk is voor de ontwikkeling van de betreffende minderjarige. Veranderingen op het gebied van woonplaats, zorg, hulpverlening, school, taal etc. kunnen een grote impact hebben op het kind. Wanneer er serieuze en objectiveerbare indicaties zijn dat deze wisseling van verblijfplaats schadelijk is voor de betreffende minderjarige, zal de RvdK dit concreet beargumenteren en daarnaast een concrete omschrijving geven over wat nodig is voor het kind om de ontwikkelingsbedreiging op te heffen (waardoor het de verplaatsing, indien mogelijk, wel zou aankunnen zonder een al te groot risico op blijvende ontwikkelingsschade). Zoals eerder aangegeven, kan een OTS niet enkel gebaseerd zijn op het ontbreken van rechtmatig verblijf of een dreigende uitzetting.Uit onderzoek is gebleken, dat terugkeer na langdurige worteling in Nederland een ernstige bedreiging kan opleveren en het uitzetten van deze langdurig in Nederland verblijvende kinderen, naar huidige wetenschappelijk inzichten, onverantwoord is.[2] De RvdK zal bij een MUHP ook uitvoerig ingaan op de aanvaardbare termijn. Bij GZBM-rapportages omschrijft de RvdK uitgebreid en duidelijk of fysieke omgang van het kind met de ouders in het belang van het kind is en om welke redenen. Onder andere: hoe vaak en hoe lang zien ouders en kind elkaar en hoe draagt dat bij aan de ontwikkeling van het kind. Dit is van belang zodat de IND een art. 8 EVRM toets kan doen om te bezien of er beschermingswaardig gezinsleven is.

Voetnoten

[1] https://open.overheid.nl/repository/ronl-25c23843-e41d-4218-91fd-b72c273682ca/1/pdf/tk-bijlage-6-richtlijn-deskundigenadviezen-rvdk-ind-dtv.pdf.

[2] Zie ook E. Scherder, C. van Os, E. Zijlstra, *Schaderisico bij uitzetting langdurig verblijvende kinderen. Een multidisciplinaire wetenschappelijke onderbouwing*, december 2018.

V.17.5 Vrijwillig en gedwongen

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661638:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Het beleidskader is niet van toepassing op minderjarigen waarvan de ouders vrijwillig meewerken aan hulp,

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

omdat dan niet is voldaan aan de gronden van een OTS. Een OTS wordt gezien als objectiveerbaar bewijs in het vreemdelingenbeleid dat gedwongen hulp noodzakelijk is. Aan de ene kant moet de mogelijkheid van een verblijfsstatus niet worden meegewogen bij het aanvragen van een OTS. Aan de andere kant is echter het ontbreken van een verblijfsstatus vaak van directe invloed op de ontwikkelingsbedreiging van de betrokken minderjarige. De praktijk worstelt met dit onderscheid. Daar komt bij dat rechters soms toch tot een OTS overgaan, omdat hulpverlening in het vrijwillig kader stagneert.[1] Minderjarige vreemdelingen zonder verblijfstatus hebben recht op jeugdhulp. Er is wel een restrictie: jeugdhulp kan aan minderjarige vreemdelingen telkens voor maximaal een half jaar worden toegekend en plaatsing in een pleeggezin zal alleen plaatsvinden indien dit noodzakelijk is in het belang van de ontwikkeling van de minderjarige vreemdeling.[2] Hun ouders daarentegen kunnen in het algemeen geen aanspraak maken op overheidsvoorzieningen en uitkeringen. Geregeld komt het daardoor voor dat een OTS wordt verzocht omdat een moeder met haar kinderen rondzwerft op straat en geen recht heeft op opvang van de gemeente, ondanks dat deze moeder hulp accepteert. Ook hebben ouders soms ondersteuning nodig van een jeugdzorgmedewerker om allerlei zaken te regelen en duidelijkheid te krijgen rondom een verblijfsvergunning.[3]

Indien op grond van het beleidskader geen recht op verblijf wordt verleend, zijn er geen andere verblijfsdoelen waarop op grond van een ernstige ontwikkelingsbedreiging van het kind aanspraak kan worden gemaakt. Het belang van het kind is geen verblijfsdoel dat kan worden aangevraagd en als zodanig door de IND geregistreerd kan worden. Het belang van het kind is zowel in asielprocedures als in reguliere toelatingsprocedures wel onderdeel van de belangenafweging in het kader van art. 8 EVRM. Alle aangevoerde omstandigheden worden meegenomen in de belangenafweging. Ook een ontwikkelingsbedreiging kan hiervan deel uitmaken, maar deze leidt niet op zichzelf tot een vergunning op grond van art. 8 EVRM.

Voetnoten

[1] Rb Amsterdam 13 april 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:2244.

[2] De machtiging uithuisplaatsing kan wel verlengd worden indien noodzakelijk.

[3] Rb Zeeland-West-Brabant 27 juli 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:4197.

V.17.6 Conclusie en aanbeveling

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661707:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

V.17.6.1 ConclusieV.17.6.2 Aanbeveling

V.17.6.1 Conclusie

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661637:1
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Voor de kinderrechter is het belangrijk om de vreemdelingenrechtelijke status van het gezin mee te wegen in zijn beslissingen. Hij zal daarbij onder andere gebruik maken van de expertise van de RvdK. De RvdK beschikt door samenwerking met de IND en de DT&V over kennis van het vreemdelingenrecht en zal indien noodzakelijk de IND benaderen voor informatie en algemene kennis. De RvdK zal deze informatie en kennis in zijn onderzoeken gebruiken en laten terugkomen in de raadsrapportages. De kinderrechter moet zelf ook enige kennis hebben van de wetten en beleidsregels van het vreemdelingenrecht. De beslissingen in de twee rechtsgebieden kunnen namelijk invloed op elkaar hebben. De kinderrechter kan niet het vreemdelingenrecht ‘overrulen’, hij zal de gronden van de OTS moeten toetsen los van de vreemdelingenrechtelijke aspecten. Het kan niet zo zijn dat een kinderrechter een OTS oplegt om een verblijfsvergunning te bewerkstelligen, want dan gaat hij op de stoel van de vreemdelingenrechter zitten. Het zal lastig zijn om de kennis dat een gedwongen kader een verblijfsvergunning kan opleveren niet mee te wegen. Het is ook niet altijd te achterhalen of de ontwikkelingsbedreiging er ook zou zijn zonder vreemdelingenrechtelijke factoren.[1] De kinderrechter zal zijn ogen ook niet kunnen sluiten voor de eis van het beleidskader dat een OTS twaalf maanden moet duren om aanspraak op een verblijfsvergunning te kunnen maken. Sinds de Herziening kinderbeschermingsmaatregelen worden er vaker kortere OTS’en uitgesproken dan twaalf maanden. Kinderrechters houden zaken ook steeds vaker aan om meer zicht te houden op de voortgang of om meer zekerheid te krijgen over de beschikbaarheid van de gecertificeerde instelling. Gevolg is dat het beleidskader dan niet van toepassing is. Omdat voogdij evenmin onder het beleidskader kinderbeschermingsmaatregelen valt, zou sneller verzocht kunnen worden om een GZBM. Dit is niet de bedoeling, omdat de vreemdelingrechtelijke consequenties geen rol dienen te spelen bij de jeugdrechtelijke afwegingen en afdoening. Het is dan ook aan de kinderrechter, net zoals de RvdK doet in zijn onderzoeken, om hiervoor te waken. Het beleidskader is opgesteld voor een kwetsbare groep kinderen, waarmee zorgvuldig omgegaan moet worden. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft ten tijde van het ingaan van het beleidskader aangegeven het beleidskader na drie jaar[2] te willen evalueren, om te bezien hoe het beleid uitwerkt.

Voetnoten

[1] Zie ook E. Scherder, C. van Os, E. Zijlstra, *Schaderisico bij uitzetting langdurig verblijvende kinderen. Een multidisciplinaire wetenschappelijke onderbouwing*, december 2018.

[2] De geplande datum is in 2022 maar de exacte datum is nog onbekend.

100 jaar kinderrechter (R&P nr. PFR8) 2022/17.6.2

V.17.6.2 Aanbeveling

Rieke Gremmen & Suzan de Koogel, datum 12-08-2022

Datum	12-08-2022
Auteur	Rieke Gremmen & Suzan de Koogel
JCDI	JCDI:ADS661686:1

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.

In complexe zaken waarbij sprake is van samenloop van jeugdrecht en vreemdelingenrecht, wordt gebruik gemaakt van de vreemdelingenrechtelijke expertise en kennis van de RvdK, welke in de raadsrapportages naar voren komt. Het zijn vaak lastige afwegingen in deze complexe zaken met meerdere belangen. Om die reden zou een meervoudige interdisciplinaire kamer, met twee kinderrechters en een vreemdelingenrechter, een toegevoegde waarde kunnen hebben. Om de zaak in zijn volle omvang en met weging van alle relevante aspecten te kunnen wegen zonder het vreemdelingenrecht te doorkruisen, kan de kinderrechter met de kennis van de RvdK, de expertise van zijn vreemdelingenrechtelijke collega gebruiken om de zaak zo goed mogelijk te beoordelen en het belang van het kind te waarborgen.

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 17.11.2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl.